

Hoe gedraag jij je online?

De tekst van deze les sluit aan bij de Week van de Mediawijsheid en gaat over hoe je je online moet gedragen.

Deze les

- Bij **opdracht 1** lees je de tekst actief. Je beantwoordt sleutelvragen.
- Bij **opdracht 2** maak je een **venndiagram** over de tekst.
- In **Opdracht 3** oefen je het gebruiken van signaalwoorden.
- Bij **opdracht 4** gaat het over emoji. Wat betekenen emoji? Wanneer gebruik je ze?
- **Opdracht 5** en **6** zijn extra opdrachten. **Opdracht 5** is een kruiswoordpuzzel en bij **opdracht 6** bedenken jullie zelf een emoji.

OPDRACHT 1 Actief lezen en sleutelvragen beantwoorden

1. Bespreek de uitleg over sleutelvragen en verbanden in een tekst.

Bij **Actief lezen** bespreken jullie de tekst in een groepje. Bespreek steeds elk stukje. Lees dan de sleutelvraag of sleutelvragen die bij dat stukje hoort/horen. Sleutelvragen helpen je om de tekst beter te begrijpen. Een sleutelvraag vraagt bijvoorbeeld:

- naar iets wat **onduidelijk** is in de tekst;
- naar het **belangrijkste** van een stukje van de tekst;
- naar een **verband** tussen twee stukjes tekst.

Als het gaat om verbanden is het handig om tijdens het lezen op **signaalwoorden** te letten. Aan de signaalwoorden kun je vaak al zien om welk verband het gaat.

- Een verband dat vaak voorkomt is **oorzaak of reden**. Hiermee wordt uitgelegd waarom iets zo is of waardoor het komt. Signaalwoorden voor een reden zijn bijvoorbeeld: *want, omdat* en *door*.
- Een ander verband dat vaak voorkomt is een **opsomming**. Er worden meerdere dingen genoemd. Je herkent een opsomming aan dit soort signaalwoorden: *en, ook, verder*. Of: *ten eerste, ten tweede*, enz.
- Ook een **tegenstelling** kom je vaak tegen. Dan zijn twee dingen heel verschillend. Signaalwoorden voor een tegenstelling zijn bijvoorbeeld: *maar, toch, echter*.

2. Lees de tekst actief in groepjes. Maak aantekeningen in de tekst zelf, of schrijf ze op het werkblad dat je krijgt.
3. Bespreek steeds elk stukje dat je actief hebt gelezen.
4. Lees daarna de sleutelvraag of sleutelvragen bij dat stukje en beantwoord die samen. Als je het werkblad gebruikt, schrijf dan de antwoorden op de sleutelvragen op je werkblad.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst _____

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Wat wordt er verteld over de Week van de Mediawijsheid?
Groepsapp	2. In dit stukje worden voor- en nadelen van WhatsApp genoemd. Noem een voordeel en een nadeel. 3. Waarom gaat communiceren via WhatsApp weleens mis?
Emoji	4. Waar komen emoji voor in de plaats? 5. Waarom gaat het gebruik van emoji weleens mis?
Irritaties	6. In dit stukje worden voorbeelden genoemd. Waar zijn het voorbeelden van?
Nettiquette	7. Wat is nettiquette? Noem ook twee voorbeelden.
Na het lezen	
8. Wat zou jij je ouder(s) of verzorger(s) willen leren als het gaat om hoe zij WhatsApp gebruiken? En wat zou je hen willen leren over hun gebruik van emoji?	

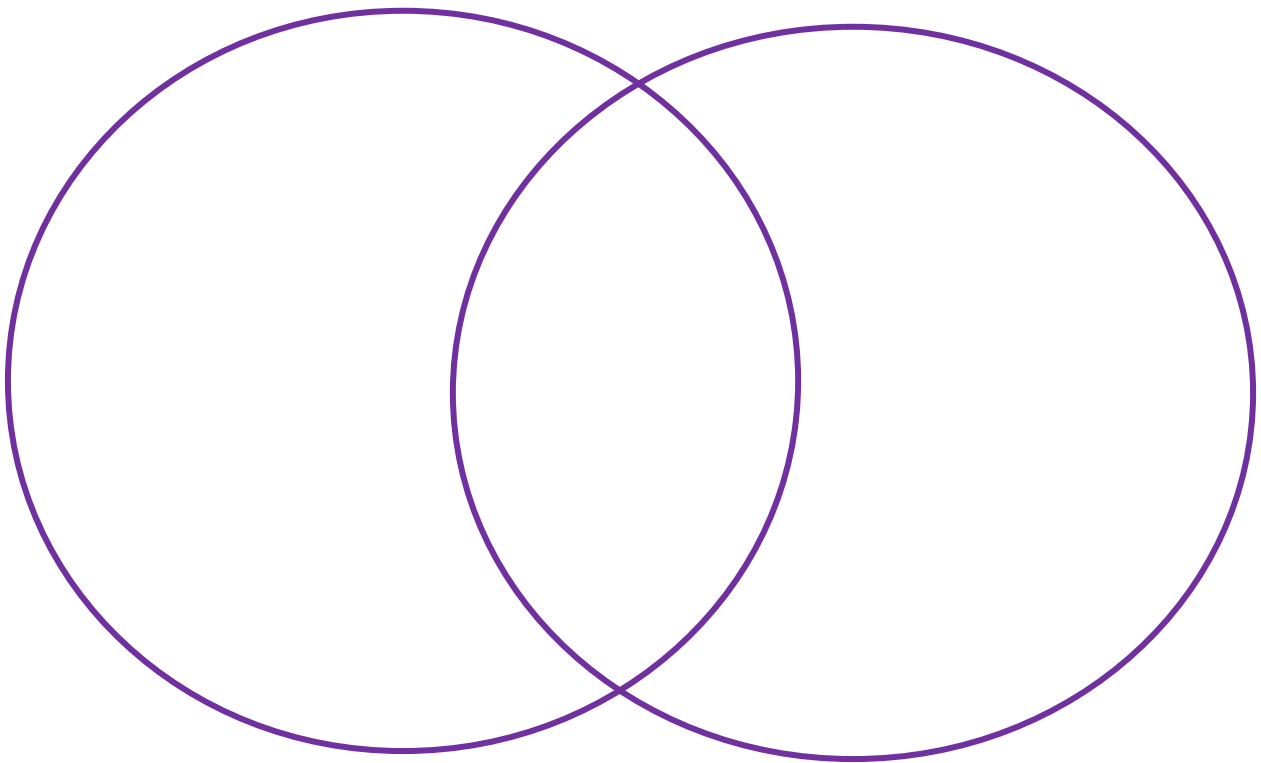
OPDRACHT 2 Een venndiagram maken

In de tekst staan verschillen en overeenkomsten tussen *in het echt praten met elkaar* en *online met elkaar praten*. Daarover kun je een venndiagram maken.

Weet je nog wat een venndiagram is? Een venndiagram bestaat uit twee cirkels. In het midden overlappen de cirkels elkaar. Daarin schrijf je de **overeenkomsten** tussen *online praten* en *praten in het echt* (wat hetzelfde is). In de linkercirkel schrijf je wat alleen bij *online praten* hoort. En in de rechtercirkel wat alleen bij *praten in het echt* hoort. Dat zijn de **verschillen**.

online praten

praten in het echt

OPDRACHT 3 Verbanden in de tekst

Voor het lezen heb je uitleg gehad over verbanden en signaalwoorden in de tekst. Tijdens het actief lezen ben je ze al tegengekomen in de tekst.

Een **reden** of **oorzaak** is een verband dat veel voorkomt. Het geeft je antwoord op de vraag **waarom** iets is zoals het is.

- Schrijf bij elk verband twee voorbeelden van een signaalwoord op dat je in de tekst bent tegengekomen.

oorzaak of reden: _____

tegenstelling: _____

opsomming: _____

- Hier staat de belangrijkste informatie uit de tekst bij elkaar. Lees de zin en vul het juiste signaalwoord in. Gebruik elk signaalwoord één keer. Kies uit: *daardoor, ook, maar, omdat, toch, verder, want*.

- Het thema van de Week van de Mediawijsheid is 'Samen sociaal online', _____ het belangrijk is dat er aandacht is voor hoe je je op sociale media gedraagt. (reden)
- Communiceren op WhatsApp is makkelijk en snel, _____ er ontstaan ook snel en makkelijk misverstanden. (tegenstelling)
- Op WhatsApp gebruik je vooral verbale communicatie en weinig non-verbale communicatie. En _____ kan communicatie snel mislopen. (oorzaak)
- Je bent op WhatsApp vooral verbaal, dus met woorden, aan het praten, _____ kun je ook een beetje non-verbaal communiceren. Je kunt namelijk emoji gebruiken als gezichtsuitdrukkingen en handgebaren. (tegenstelling)
- Het gebruik van emoji is handig, _____ met één plaatje kun je veel vertellen. (reden)
- Problemen en irritaties op WhatsApp kunnen ontstaan door het onbewust verkeerd gebruik van plaatjes. _____ vinden veel mensen het spammen, de vervelende geluidjes, de horrorappjes, het ongevraagd mensen in en uit de groepsapp zetten en het niet snel reageren op appjes heel irritant op WhatsApp. (opsomming)
- Om zonder problemen online te praten is er netiquette. Voorbeelden van die afspraken zijn dat je geen onaardige berichten moet versturen, dat je niet moet appen als je boos bent, dat je ruzies niet via WhatsApp moet uitpraten en _____ dat je een eindtijd moet afspreken waarop je berichten in een groepsapp zet. (opsomming)

OPDRACHT 4 Welke emoji kies jij?

Hieronder staan twee WhatsAppberichtjes met een emoji. Kijk goed naar de emoji. Hoe voelt de maker van het berichtje zich, denk je? Waarom gebruikt de maker deze emoji? Wat betekent deze?

1.

Hebben jullie ook gehoord dat we maandag om 8 uur op school moeten zijn! 🤖

Ik denk dat de maker zich _____ voelt, want _____

De maker gebruikt deze emoji, omdat _____

2.

Hebben jullie ook zo'n zin in de sportdag morgen? 🙏

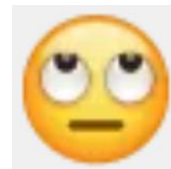
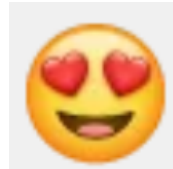
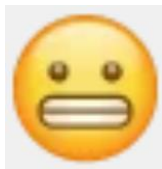
Ik denk dat de maker zich _____ voelt, want _____

De maker gebruikt deze emoji, omdat _____

Iemand plaatst een berichtje op WhatsApp. Welke emoji zou jij bij dat berichtje zetten? Zet daar een kruisje onder. Vertel er ook bij waarom je die kiest.

3. Je beste vriendin heeft een nieuwe profielfoto waarop ze een nieuwe jurk aanheeft. Je vindt de jurk erg mooi en appt: 'Wat heb je een mooie jurk aan!'

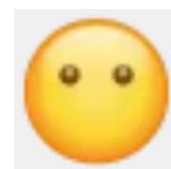
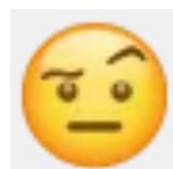
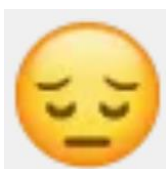
Welke emoji zet je erbij?

Ik kies deze emoji, omdat _____

4. Een jongen uit de klas appt dat zijn hond gestoken is door een bij en nu naar de dierenarts moet. Je vindt het zielig en appt: 'Ach, wat zielig voor je hond!'

Welke emoji kies je?

Ik kies deze emoji, omdat _____

OPDRACHT 5 Oefenen met de woorden uit de tekst (extra opdracht)

Welk woord hoort bij de omschrijving? Zet het woord in de hokjes van de kruiswoordpuzzel.

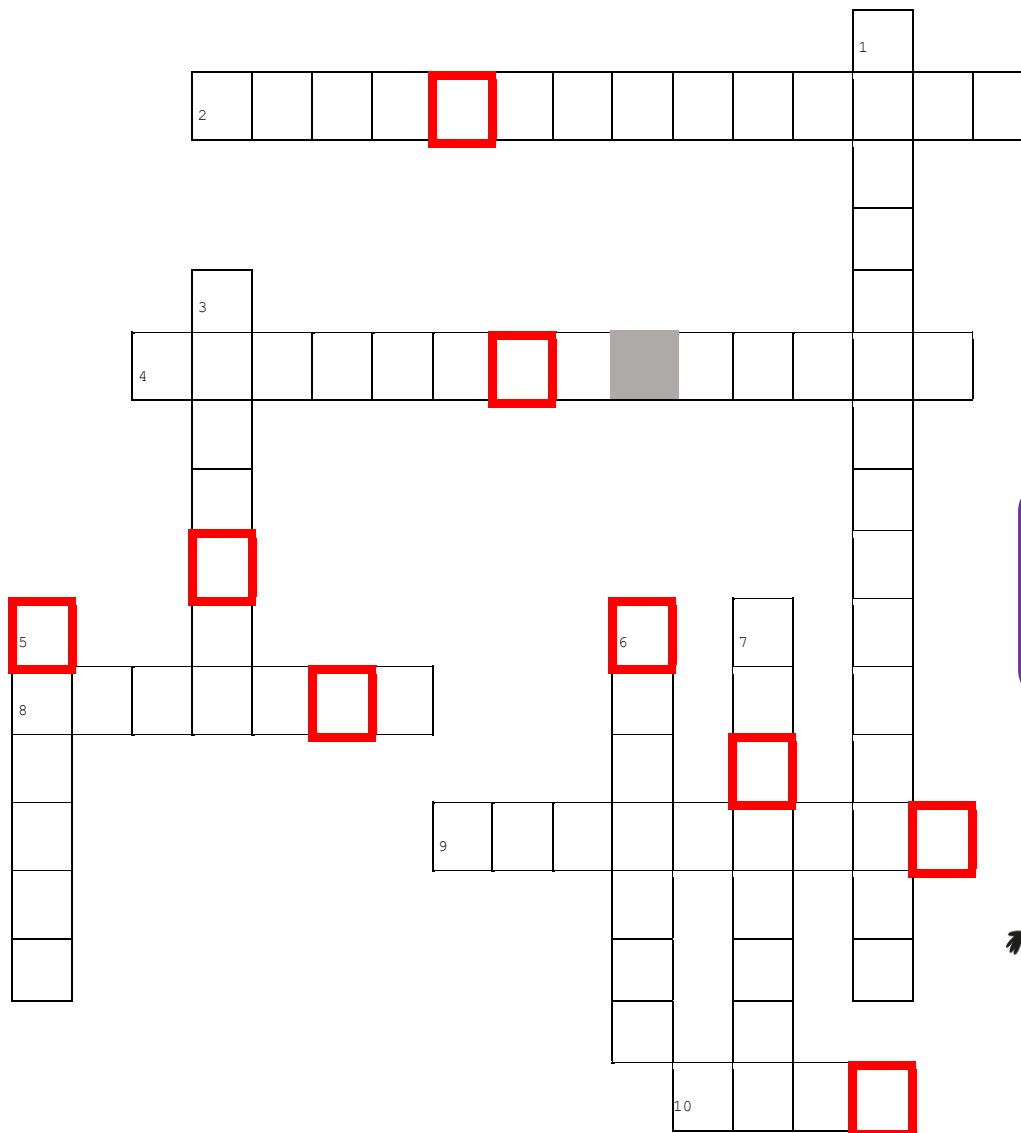
Je kunt kiezen uit de volgende tien woorden: centraal staan - grof - irritatie - karakter - kortom
lichaamshouding - offline - oorspronkelijk - sociaal - verbaal

horizontaal

2. in het begin, eerst
4. het belangrijkste zijn (2 woorden)
8. persoonlijk, niet online
9. een reactie als je iets hoort, leest of ziet waar je niet tegen kunt
10. onbeleefd, onbeschaafd

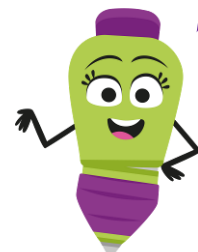
verticaal

1. wat je met je lichaam doet
3. met woorden
5. kort gezegd, samengevat, dus
6. goed om kunnen gaan met anderen
7. leesteken uit China of Japan

Let op:

In het grijze hokje komt geen letter.
En de letter ij staat in twee hokjes.

Welk woord kun je maken met de letters uit de dik omliggende hokjes? _____

Bedenk een mooie zin met dat woord. _____

OPDRACHT 6 **Bedenk je eigen emoji (extra opdracht)**

Jullie gaan nu met elkaar een eigen emoji bedenken en tekenen. Praat met elkaar over welke emoji je mist. Wat zou je met die emoji aan willen geven? Hoe moet die emoji er dan uitzien? Maak er een mooie tekening van.